

ASPECTE PRIVIND DEZNATIONALIZAREA ELEMENTULUI ROMANESC DIN VESTUL TARII, PRIN DENATURAREA SITUATIILOR STATISTICE ALE RECENSAMINTELOR

*Prof. MARCEL ARABOAEI
Colegiul Tehnic "Alexandru Domșa", Alba Iulia*

Datorita specificului istoriei si a elementelor de geopolitica a teritoriilor dintr-o parte si de alta a granitei romano-ungare, problemele legate de populatie au prezentat un interes deosebit pentru administratia care a stapanit acele zone de-a lungul timpului.

In functie de evolutia cresterii presiunii statului maghiar si a modificarilor de granite, a aparut si interesul deosebit asupra studierii aspectelor de populatie a acestor zone in vederea castigarii unor argumente privind drepturile asupra stapanirii acestor teritorii. Asa se face ca incepand din secolul al XVII-lea tot mai multi autori maghiari, austrieci si germani au facut studii asupra populatiei cum au fost: Adam Kollar, Mathias Bel, A. Valvy, P. Magda, E. Fenyés, W.Strickler, Gyula Kauntz, K.Szasz, A. Ficker, H. Kipert, K. Keleti, P. Balogh, B.Lukacs, G. Bokor, Gy. Varga L. Lang, E. Fenyés, s. a.

De remarcat ca cei mai multi au intocmit studii demografice conform realitatii, dar au fost si multi, care au servit politicii timpului in scopul deznationalizarii populatiei care locuia in Panonia si in teritoriile vecine.

Presiunea deznationalizarii statului maghiar s-a produs la granita de vest a Romaniei din Campia Tisei spre zona de dealuri si munte, dupa un plan, care in timp a urmarit 3 directii:

- a. politica colonizarii in teritoriile romanesti;
- b. politica maghiarizarii prin scoala si biserica;
- c. politica denaturarii situatiilor statistice a recensamintelor;

In ce priveste deznationalizarea prin denaturarea situatiilor statistice a recensamintelor, se constata ca pana la 1869 recensamintele Curtii de la Viena erau relativ exacte. Dupa aceasta data, recensamintele guvernelor unguresti au denaturat cea mai mare parte datele in vederea promovarii politicii de deznationalizare.

Cea mai mare parte a denaturarii datelor statistice s-a facut prin trecerea limbii vorbite ca limba materna (trecere dintr-o rubrica in alta la recenzare), masura prin care se asigura acoperirea in declararea populatiei - drept populatie maghiara., sau chiar prin necompletarea anumitor rubrici, care ulterior se completau cu date si situatii trucate.

Statisticile mai vechi, din secolul al XVIII-lea, efectuate corect la acele vremuri, arata ca teritoriul unguresc era populat de un mozaic de neamuri, ungurii fiind mai putini comparativ cu unele nationalitati.

Elementul romanesc era bine reprezentat pana departe de frontiera actuala in teritorii si mai multe judete de pe teritoriul Ungariei, in Banatul Iugoslav, Croatia si Slavonia .

In sec. al XVIII-lea si inceputul sec. al XIX-lea, statistici ale unor autori maghiari (W.Stricker), arata numarul mare de localitati din Ungaria din zona de granita locuite de populatie romaneasca, la fel ca si situatia numarului mare de romani din Ungaria, de circa 1 milion de persoane la recensamantul din 1850.

Statisticile vremii, arata ca intre 1850 si 1910 populatia maghiara a sporit cu un numar mare de persoane, care pun in

evidenta un ritm anual de crestere anormal, comparativ cu populatia nemaghiara fata de perioada si ritmurile de evolutie din timpul

recensamintelor facute corect de Curtea de la Viena, ceea ce arata puternica deznationalizare a elementului românesc prin maghiarizare.

Populatia (milioane locuitori)	Anul					
	1850	1869	1880	1890	1900	1910
Populatia Ungariei	11,4	13,6	13,75	15,15	16,7	18,25
Unguri	5,0	6,0	6,4	7,35	8,6	9,7
Alte nationalitati	6,4	7,6	7,35	7,8	8,1	8,55

Din datele recensamintelor rezulta ca din 1788 pana la 1900 au fost deznationalizati de catre unguri peste 2,8 milioane de locuitori de alta limba, intre care o pondere mare a avut-o populatia romaneasca – aceasta mistificare a datelor fiind introdusa din motive politice: “Ungaria sau va deveni maghiara sau se va prabusi”

Maghiarizarea intre 1850-1910 este pusa in evidenta (si de catre autori unguri), prin compararea cresterii masive a populatiei maghiare fata de totalul populatiei, si cresterea lenta a populatiei nemagheare, care rezulta din tabelul anterior, intr-o situatie sintetica, astfel:

Populatie	1850	1910
Total	11,4 mil.	18,25 mil.
Maghiari.	5 mil.	9,7 mil.
Nemaghiari	6,4 mil.	8,55 mil.

Deznationalizarea romanilor prin maghiarizare in urma falsificarii statisticilor este si mai evidenta in judetele de peste frontiera actuala, unde pana la 1919, acestia au disparut aproape cu totul.

Falsificarea datelor statistice este evidenta si in compararea cifrelor de la recensaminte, ca cele de la 1840 si 1910, cand ungurii au un spor de 48,1%, fata de romani (elementul cel mai prolific dintre toate nationalitatile fostei Ungarii) cu 14,1 % si celelalte nationalitati.

Nationalitati	1840	1910
Unguri	4800000	10500000
Romani	2200000	2950000
Germani	1270000	2000000
Slovaci	1700000	2000000
Croati	890000	1800000
Sarbi	830000	1100000

Dovezi clare privind amploarea mistificarii rezulta din compararea datelor referitoare la rubrica nationalitati cu cele ale rubricii confesiuni, ultima fiind trecuta conform declaratiei de unde apar necorelatii numerice intre cele doua categorii.

In functie de granitele actuale, granite stabilite cum arata Stefan Manciulea in “Frontiera politica si etnica romano-maghiara”, se pot trasa hotarele etnice in anumite perioade, hotare care sunt impinse de la campie spre zona de deal si munte, unde romanii formau mase compacte.

In intervalul 1900-1910, in numai 10 ani, hotarul etnic prin deznationalizare a fost impins spre dealuri si chiar in spre interiorul muntilor (fig.1,2,3).

In acest interval de timp se vede din statistici caci dupa elementul unguresc cele mai mari mari sporuri naturale le are totusi populatia romaneasca, drept urmare pentru intarirea elementului unguresc si slabirea celui românesc lupta a fost dusa prin scoala, biserica, colonizari, administratie armata s.a.

Zona de vest a țării, suprapusa Campiei Tisei a fost maghiarizată diferit, astfel Banatul, Maramureșul și Satu Mare – într-o proporție mai mare, și mai mică în Bihor, Arad.

Comparând hărțile realizate de Ștefan Manciulea, (una de la 1822 cu cea de la 1910), și alte asemenea situații statistice, se

pot vedea marile pierderi ale romanismului, prin deznationalizare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ștefan Manciulea: Frontiera politică și etnică romano-maghiară – 1938

2. Ștefan Manciulea: Granita de Vest. Editura Gutinul-Baia Mare

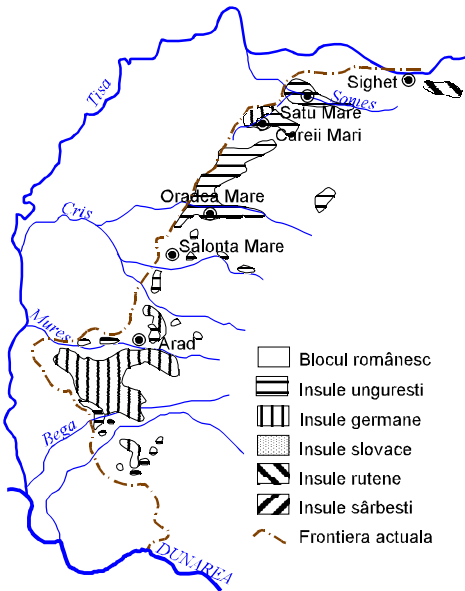

Fig.1. Naționalitățile de la apusul țării după recensământul de la 1910

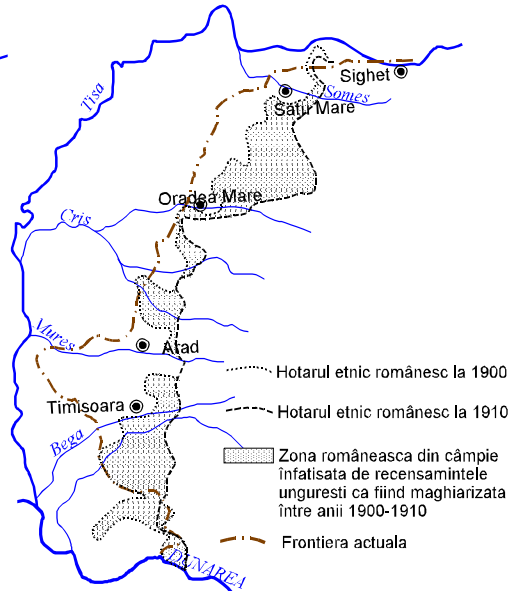

Fig.2. Evoluția hotarului etnic românesc între 1900-1910

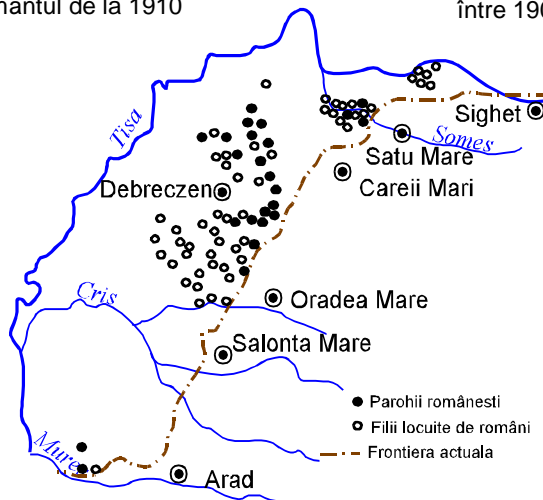

Fig.3. Localități din Ungaria cu limba liturgică românească la 1894